

SXEDIO.GL4

25.9.1954: ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΕΓΓΡΑΦΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΟΗΕ ΠΑΡΑ ΤΟ ΟΡΓΙΩΔΕΣ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ ΤΩΝ ΒΡΕΤΤΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΛΓΟΥΙΝ ΛΟΙΝΤ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΝΑ ΑΡΧΙΣΟΥΝ ΔΙΑΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Με την πρώτη νίκη της Ελλάδας και της Κύπρου για παραπομπή της ελληνικής αίτησης για την Κύπρο στην Ολομέλεια της Γενικής Επιτροπής, η οποία θα αποφάσιζε στις **25** Σεπτεμβρίου **1954** κατά πόσον θα εισηγείτο την εγγραφή του θέματος στην ημερήσια διάταξη της ένατης Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, η αγγλική αντιπροσωπεία άρχισε να πιέζει στο παρασκήνιο για να εξασφαλίσει υποστηρικτές, ώστε να αναβληθεί για λίγες ημέρες η συζήτηση στην Ολομέλεια της Επιτροπής, ώστε να επιτύχει πλήρη ματαίωση της συζήτησης.

Προς την κατεύθυνση αυτή άρχισε τώρα να έχει και την αμερικανική υποστήριξη και ο κίνδυνος ματαίωσης της συζήτησης άρχισε να γίνεται σοβαρός δεδομένης της αδυναμίας της Ελλάδας να αντισταθεί σε δύο σοβαρούς συμμάχους της που της έδιναν τόσο οικονομική όσο και στρατιωτική βοήθεια.

Στις **25** Σεπτεμβρίου, δύο ημέρες μετά την πρώτη ψηφοφορία οι Αγγλοαμερικανοί και οι Γάλλοι ακόμα προώθησαν ενώπιον της Ολομέλειας της Γενικής Είτροπής την ιδέα της αναβολής, έστω για λίγες ημέρες, μέσω του αντιπροσώπου του Ιράκ Φαντίλ Τζαμαλί.

Μόλις άρχισε η συζήτηση ο Τζαμαλί εισηγήθηκε αναβολή της συζήτησης για εγγραφή του Κυπριακού στην ημερήσια διάταξη του ΟΗΕ για λίγες ημέρες, γιατί όπως είπε, υπήρχαν ορισμένα σημεία τα οποία χρειαζόνταν περισσότερη μελέτη και δεν ήθελε να δώσει την ψήφο του πριν μελετήσει καλύτερα το ζήτημα.

Στην πρόταση αντιτάχθηκε έντονα ο αντιπρόσωπος της Ελλάδας Αλέξης Κύρου που την

χαρακτήρισε "εκπληκτική" και πρόσθεσε:

" Ο σκοπός είναι πρόδηλος. Η ελληνική αίτηση υπερβλήθη προ ενός και πλέον μηνός, εκκυκλοφόρησε δε μεταξύ όλων των κρατών- μελών. Οθεν δεν είναι νέα. Σκοπός της προτάσεως του Ιράκ είναι να παρακαμφθούν τα Ηνωμένα Έθνη, σχετικώς με μίαν κατάστασιν πλήρη επικινδύνων δυνατοτήτων. Η αναβολή επ' ολίγας ημέρας δυνατόν να παραταθή επί έτη".

Η πρόταση του ιρακινού αντιπροσώπου τέθηκε σε ψηφοφορία και η Ελλάδα και η Κύπρος κέρδισαν ακόμα μια μάχη.

Η μάχη κερδίσθηκε με μεγάλη δυσκολία γιατί επήλθε ισοψηφία με 24 ψήφους υπέρ της συνέχισης της συζήτησης και 24 κατά.

Δώδεκα χώρες απέσχαν.

Ανάμεσα στις χώρες που τάχθηκαν τώρα με το στρατόπεδο της αναβολής και επομένως και εναντίον της Ελλάδας ήταν και οι Ηνωμένες Πολιτείες που είχαν εγκαταλείψει την ουδετερότητα τους.

Υπέρ της συζήτησης ψήφισαν: Αυστραλία, Βέλγιο, Καναδάς, Χιλή, Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Δανία, Δομινικανή Δημοκρατία, Αιθιοπία, Γαλλία, Ινδία, Ιράκ, Ολλανδία, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Πακιστάν, Παναμάς, Παραγουάη, Περσία, Περού, Σουηδία, Ηνωμένες Πολιτείες, Ουραγουάη και Βενεζουέλα.

Εναντίον της αναβολής ψήφισαν: Αφγανιστάν, Βούρμα, Λευκορωσία, Κίνα, Κούβα, Τσεχοσλοβακία, Ισημερινός, Αίγυπτος, Ελ Σαλβαδόρ, Ελλάδα, Αϊτή, Ονδούρα, Ισλανδία, Ινδονησία, Λίβανος, Νικαράγουα, Φιλιππίνες, Πολωνία, Σαουδική Αραβία, Συρία, Ουκρανία, Σοβιετική Ένωση, Υεμένη και Γιουγκοσλαβία.

Από την ψηφοφορία φάνηκε καθαρά ότι η πλειοψηφία των αφρικανοασιατικών χωρών τάσσονταν στο πλευρό της Κύπρου και αυτό θα οδηγούσε αργότερα στη δημιουργία μιας ομάδας χωρών στην οποία η Κύπρος θα έσπευδε για να εξασφαλίσει υποστήριξη όταν χρειαζόταν κάτι τέτοιο στα Ηνωμένα Έθνη τις επόμενες δεκαετίες.

Ετσι με την ισοψηφία η Ολομέλεια της Επιτροπής προχώρουσε στην εξέταση της αίτησης της Ελλάδας για εγγραφή του Κυπριακού στην ημερήσια διάταξη.

Πρώτος πήρε το λόγο ο υφυπουργός Εξωτερικών της Βρετανίας Σέλγουϊν Λόϊντ, που προειδοποίησε τους αντιπροσώπους ότι με την προσπάθεια που γινόταν υπήρχε κίνδυνος να αρχίσουν διακοινοτικές ταραχές στην Κύπρο.

Είπε επίσης ότι η Κύπρος αποτελούσε ζωτικό χώρο για την άμυνα της Βρετανίας και ότι θα δημιουργεί το ενδιαφέρον θέμα, αν η Βουλγαρία ζητούσε δημοψήφισμα για τη Μακεδονία.

Ανέφερε ο Λοϊντ ανάμεσα στ' άλλα:

"Δεν υπάρχει ένδειξη στο κείμενο της συνθήκης της Λωζάννης που να καταδεικνύει ότι η ελληνική Κυβέρνηση είχε διατυπώσει οποιοσδήποτε επιφυλάξεις αναφορικά με την Κύπρο, δεν υπάρχει ίσως Συνθήκη που να καθορίζει εδαφικά σύνορα, η οποία να είναι σύμφωνη, με κάθε λεπτομέρεια με τα αντίστοιχα εθνικά (φυλετικά) σύνορα και η οποία να μην αφήνει θετικές ομάδες εκτός από τα οικεία σύνορα, το να διερμηνευθεί ο καταστατικός χάρτης του ΟΗΕ, καθ' ον χρόνο είχε εισηγηθεί ο κ. Κύρου, θα σήμαινε διαμφισβήτηση όλων των μεθοριακών δικανονισμών. Μήπως είναι τούτο που επιθυμούν τα μέλη; Επιθυμούν κάτι τέτοιοι οι Λατινοαμερικανικές αντιπροσωπείες, οι οποίες διακρίνονται για τον συνετό και βαθύ σεβασμό που τρέφουν προς τις συνθήκες; Αντιλαμβάνονται τις συνέπειες τις οποίες θα είχε τέτοιο προηγούμενο;

Η αρχή της ελευθερίας συζητήσεων δεν σημαίνει ότι η συνέλευση πρέπει κατ' ανάγκη να συζητήσει ζητήματα, των οποίων η συζήτηση θ' αποτελούσε πολιτική παραφροσύνη. Πολλοί αντιπρόσωποι μίλησαν προς εμένα και κανένας από αυτούς δεν παρέλειψε από του να επικρίνει ως αξιοθρήνητη τη συζήτηση του θέματος αυτού και να δηλώσει ότι θεωρεί τέτοια συζήτηση ως ασύνητο, άκαιρο, ανωφελέ και επικίνδυνο, ακόμη και ο προτείνοντας το θέμα κατέστησε αρκετά

σαφές ότι ο σκοπός της συζήτησης δεν είναι η ανταλλαγή απόψεων, αλλά η άσκηση πίεσης στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά μερικοί από εκείνους, οι οποίοι μίλησαν προς εμένα δήλωσαν ότι κατ' αρχήν δεν μπορούσαν να αντιταχθούν στην εγγραφή οποιουδήποτε θέματος. Δεν μπορώ να αντιληφθώ τη θέση αυτή, θεωρητικά είναι ορθή, αλλά η ειρήνη δεν μπορεί να παγιωθεί πάνω σε θεωρίες.

Η πρόβλεψη παρατεταμένων πιθανόν δε και επαναλαμβανόμενων συζητήσεων, συνέβαλλε στη δημιουργία διαταραχής και αστάθειας στην Κύπρο. Οι τουρκόφωνοι κύπριοι, οι οποίοι είναι Μουσουλμάνοι αντιτάσσονται σφοδρά στην ένωση. Η Κύπρος ευτυχώς δεν υπέφερε μέχρι τούδε από κοινοτικές ταραχές. Επιθυμείτε να τις υποθάψετε. Θα πράξουμε παν ότι, είναι δυνατό για να τηρήσουμε την τάξη, παρακαλώ όμως τις χώρες, οι οποίες υπέφεραν από κοινοτικές ταραχές να διστάσουν προτού ριφοκινδυνεύσουν στο ζήτημα της Κύπρου. Σκεφθείτε επίσης την κατάσταση στο Αιγαίο. Η παρούσα γενεά πρέπει να λησμονήσει μερικά από τα τρομερά συμβάντα κατά τον αιώνα αυτό-απώλειας, δεινών, καταστροφές. Μια συμμαχία και φιλία πράγματι παγιώθηκε, προς μεγάλη ευχαρίστηση μας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, τίποτε δεν θα μπορούσε να εκθέσει περισσότερο σε κίνδυνο την ανέλιξη αυτή από την προκειμένη διαμάχη. Δεν επεκτείνομαι στο σημείο τούτο παρ' όλον ότι πολύ περισσότερα θα μπορούσαν να λεχθούν".,

Ο Σελγουν Λόϊντ είπε ότι η Κύπρος ήταν σημαντική για την άμυνα της Αγγλίας και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της και πρόσθεσε:

" Υπό τις περιστάσεις αυτές δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή άλλη λύση από τη βρετανική Κυριαρχία. Πλήρης διοικητικός έλεγχος είναι αναγκαίος. Οι εκμισθώσεις εκπνέουν και οι συνθήκες αναστέλλονται. Οι ελληνικές Κυβερνήσεις, όπως και άλλες Κυβερνήσεις, μεταβάλλονται. Η Βρετανία θεωρεί την εγγραφή του Κυπριακού στην ημερησία διάταξη ως επέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις της,

δεν πρόκειται για ζήτημα αυτοδιάθεσης και ανεξαρτησίας κατά την παραδεδεγμένη έννοια των όρων αυτών.

Η Κύπρος είναι μια νήσος κατοικούμενη κυρίως από δύο εθνικές ομάδες, της μιας Τουρκόφωνης και της άλλης Ελληνικής. Υποθέσετε ότι η Ένωση θα πραγματοποιείτο θα μπορούσε σε τέτοια περίπτωση, να υποθέσει κανείς ότι θα παρεχόταν στους κυπρίους η ευκαιρία ν' αποφασίσουν για το μέλλον τους; Σχεδόν όλα τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν στο παρελθόν αναφέρονταν στην εκχώρηση της Κύπρου στην Ελλάδα. Η αίτηση για διενέργεια δημοψηφίσματος, στη Νήσο διάνοιξε ενδιαφέρουσες δυνατότητες. Υπάρχουν πολλοί τόποι στον κόσμο, στους οποίους υφίστανται χωριστικά κινήματα, θα δημιουργείτο ενδιαφέρουσα κατάσταση εάν η Βουλγαρία ζητούσε από τα Ηνωμένα Έθνη τη διενέργεια δημοψηφίσματος στη Μακεδονία. Μερικά από τα Έθνη της Λατινικής Αμερικής, θα μπορούσαν επίσης να εξετάσουν τις συνέπειες τέτοιου προηγούμενου.

Η Ελλάδα ζήτησε από τα Ηνωμένα Έθνη να επέμβουν στην ελπίδα ότι αλλαγή κυριαχίας θα απέληγε σε αλλαγή κυριαρχίας που αναγνωρίστηκε από τη συνθήκη της Λωζάννης. αναμφίβολα μερικές εάν όχι όλες οι αντιπροσωπείες, θα εξήταζαν, προτού ψηφίσουν, εάν η εγγραφή του Κυπριακού και η συζήτηση που θα επακολουθούσε θα εξυπηρετούσαν οποιανδήποτε πλάνη αναφορικά με τη στάση μας στην περίπτωση εγγραφής, δεν θα θεωρήσουμε τη συζήτηση ότι έχει οποιονδήποτε κύρος και δεν θα λάβουμε μέρος σε αυτή αλλά παρά το γεγονός ότι τέτοια είναι η άποψη μας και τέτοιες θα είναι οι συνέπειες, δεν ζητώ σήμερα ψηφοφορία επί της αρχής του άρθρου **2** (παράγραφος **7**) του Καταστατικού Χάρτου, τοποθετώ την υπόθεση μου σε λόγους ευρύτερους από την απλή διερμηνευση του Καταστατικού Χάρτη.

Όλα αυτά δεν σημαίνουν ότι η βρετανική στάση έναντι του μέλλοντος της Κύπρου είναι απλώς αρνητική, το σύνταγμα που προσφέρθηκε κατά το **1948**

απερρίφθη, διότι εξτρεμιστές, επικαλούμενοι αισθηματισμό και όχι τη λογική τους, δεν τόλμησαν να ρικινδυνεύσουν ομαλήν εξέλιξη, ομαλή συνταγματική ανάπτυξη. Οι μέθοδοι τους δεν είναι μέθοδοι πραγματικής και σταθερής δημοκρατίας. Η Βρετανία προτίθεται να επιμείνει και προχωρεί ήδη ένα άλλο σύνταγμα. Θα καταβάλουμε την προσπάθεια αυτή και θα συνεχίσουμε την πορεία της συνταγματικής εξέλιξης ανεξάρτητα του τι ήθελε να λεχθεί εδώ και με την υποστήριξη των μετριοπαθών στην Κύπρο, εάν παρασχεθεί σ' αυτούς ευκαιρία,

Η Βρετανία θλίβεται πολύ για τη διαφορά της προς την Ελλάδα στο θέμα αυτό. Μας βλάπτει η διαφωνία και μάλιστα δημόσια διαφωνία, δεν μας εμπνέει ανθελληνικότητα στο ζήτημα αυτό αγαπούμε την Ελλάδα, την ιστορία της, την κληρονομιά της το λαό της και την ωραία της χώρας. Αλλά στη στάση μας στο ζήτημα αυτό πιστεύουμε ότι μιλούμε και ενεργούμε προς το καλύτερο συμφέρον της Κύπρου, της Ελλάδας, των χωρών του Αιγαίου και της Μέσης Ανατολής επίσης προς το καλύτερον συμφέρον του ανελευθέρου κόσμου, προς το συμφέρον του Οργανισμού τούτου.

Η Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας εμμένει στην άποψη αυτή και δεν θα παρεκκλίνει από αυτή, αλλά όπως είπα, θα πράξουμε ότι είναι δυνατό από μέρος μας, όπως η διαμάχη αυτή μη διεγείρει διαρκή πικρία και μη αφήσει μόνιμες πληγές".

Στο Σέλγουϊν Λόϊντ απάντησε ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Στέφανος Στεφανόπουλος που είπε:

"Η Επιτροπή Ημερησίας Διατάξεως διά της ψήφου της έδωσεν εις τα Ηνωμένα Έθνη την πρώτην κρίσιν επί της εγκυρότητος της περιλήψεως του θέματος εις την ημερησίαν διάταξιν. Η Κυβέρνησις της Ελλάδος προτίθεται να σεβαθή την απόφασιν της γενικής συνελεύσεως και να περιβάλη την απόφασιν των Ηνωμένων Εθνών με τον σεβασμόν που της αξίζει, το ζήτημα δεν είναι απόδειξις του ελληνικού

χαρακτήρος της Κύπρου ή ζήτημα κυριαρχίας και δεν αντιλαμβάνομαι γιατί ο κ. Λόϊντ επεδίωξε να συγχύσει το ζήτημα, το ζήτημα αφορά το δικαίωμα αυτοδιαθέσεως των κυπρίων. Η εξάλειψις του αποικιακού καθεστώτος εις έδαφος κατοικούμενον υπό Ελλήνων και η απαίτησις μας διά την ελευθερίαν Ελλήνων, ασφαλώς δεν αποτελούν υπερβολικά πράγματα, ώστε να μη ζητήσωμεν ταύτα από την γενικήν συνέλευσιν των Ηνωμένων Εθνών. Εάν "δια λόγους γεωγραφικούς", η Ελλάς απέχη τόσον πολύ από την Κύπρον και συνεπώς δεν δικαιούται να ζητήσει την ελευθερίαν των κυπρίων, τότε ποίον δικαίωμα έχει το Λονδίον να επιβάλη εις την Κύπρον καθεστώς, το οποίον οι Κύπριοι πάντοτε καπεστρέφοντο;"

Ο Στέφανος Στεφανόπουλος αναφέρθη και αυτός με την σειρά του στη Συνθήκη της Λωζάννης και πρόσθεσε:

" Προεβλήθη το επιχείρημα, ότι η Ελλάς, υπογράψασα την εν λόγω συνθήκην, ανέλαβε ν' αναγνωρίση το καθεστώς που επεκράτει τότε εν Κύπρω, αλλ' η Συνθήκη εκείνη ανέφερεν ότι η Τουρκία απεκήρυσσε όλα τα δικαιώματα και τας αξιώσεις της επί εδαφών κειμένων πέραν των συνόδων της, συμπεριλαμβανομένων και των νήσων. Συμφώνως προς την εν λόγω συνθήκην η Τουρκία απεκήρυξεν όλους τους τίτλους της επί των νήσων, αλλά το ίδιον άρθρον της συνθήκης καθώριζεν, ότι η διάθεσις των εντός των τουρκικών συνόρων νήσων, έπρεπε να γίνη υπό των ενδιαφερομένων μερών. Η Κύπρος είναι η μόνη εκ των εδαφών τούτων που αναμένει εισέτι να ζητηθούν οι απόψεις της επί της Κυβερνήσεως της ιδικής της εκλογής. Ηλθομεν ενώπιον σας, όχι διά να παραβιάσωμεν την συνθήκην της Λωζάννης, αλλά από σεβασμόν προς αυτήν. Δεν ζητούμε αναθεώρησιν της συνθήκης της Λωζάννης".

Τέλος ο Στεφανόπουλος αναφέρθηκε στο Σύνταγμα που πρόσφερε η Βρετανία στην Κύπρο και είπεν ότι Σύνταγμα σημαίνει γραπτή επιβεβαίωση των στοιχειωδών δικαιωμάτων του λαού. Εγγραφο, είπε, που

αποκλείει αυτά τα στοιχειώδη δικαιώματα δεν μπορεί να ερμηνευθεί σαν Σύνταγμα.

Πρόσθεσε:

"Επιθυμούμεν, να διατηρήσωμεν την ειρήνην. Αλλ' η ειρήνη δύναται να διατηρηθή διά της ελευθερίας. Μόνον η ελευθερία ευρίσκεται εις υψηλότερον επίπεδον από την ειρήνην. Εκείνοι οι οποίοι φρονούν ότι διά του στραγγαλισμού των δικαιωμάτων της ελευθερίας δύναται να διασφαλίσουν και διατηρήσουν την ειρήνην σφάλονται και σφάλονται επικινδύνως. Μόνον διά της ελευθερίας και της αυτοδιαθέσεως θα καταστή δυνατή η διασφάλις της διοργάνωσις υγιούς και μόνιμου ειρήνης. Εν ονόματι της ειρήνης και της ελευθερίας καλώ την συνέλευσιν ταύτην να επικυρώση την απόφασιν της Επιτροπής Υμερησίας Διατάξεως και να δεχθή το θέμα τούτο εις την ημερησίαν διάταξιν".

Η Αγγλία είχε ακόμα τρεις συμμάχους υπέρ των απόψεων της: Τη Νορβηγία, την Ινδία και την Τουρκία.

Ιδιαίτερα ο αντιπρόσωπος της Τουρκίας Σελίμ Σαρμπέρ αφού εξέφρασε την ελπίδα ότι το κυπριακό δεν θα εγγραφόταν στην ημερησία διάταξη πρόσθεσε:

" Πρέπει να δηλώσω ότι η διοίκησις της νήσου Κύπρου αποτελεί κατά τη γνώμην μας εσωτερικήν υπόθεσιν της Μεγάλης Βρετανίας και τα Ηνωμένα Έθνη, σύμφωνα με τον Καταστατικόν Χάρτην δεν δικαιούνται να επέμβουν εις το ζήτημα τούτο, ανεξαρτήτως των νομικών υπολογισμών, η θέσις επί της οποίας η ελληνική αίτησις βασίζεται, δεν φαίνεται υγιής, αλλά δεν θα εισέλθω εις την ουσίαν του ζητήματος προς το παρόν. Περιορίζομαι να δηλώσω ότι συζήτησις του ζητήματος τούτου, θα απετέλει βαρύτατην ευθύνην διά τα Ηνωμένα Έθνη.

Υπέρ της αιτήσεως της Ελλάδος μίλησε και ο αντιπρόσωπος της Ταϋλάνδης Χάραμ.

Οι αγγλοαμερικανοί δεν περιορίστηκαν μόνο σε ομιλίες, Κινήθηκαν πολύ έντονα και στο παρασκήνιο για να επηρεάσουν ψήφους. Μια μικρή εικόνα δίδει ο Αλέξης Κύρου στο βιβλίο του "Ελληνική Εξωτερική

Πολιτική" σελίδες 288-289:

"Μέλος της αγγλικής αντιπροσωπείας μίαν μόνον ώραν προ της ψηφοφορίας της Ολομελείας της 24ης Σεπτεμβρίου (η 25 κατά τον Στεφανόπουλο), επέδειξεν εις τον αρχηγόν αραβικής αντιπροσωπείας τηλεγράφημα του Αγγλου πρεσβευτού εις την χώραν του, ανακοινούντος ότι ο Υπουργός των Εξωτερικών τον διαβεβαίωσεν ότι ανεστέλλοντο τηλεγραφικάί οδηγίαι προς την αντιπροσωπείαν του, όπως ψηφίση κατά της εγγραφής. Κατόπιν τούτου, ο περί ου πρόκειται αντιπρόσωπος παρεκλήθη από τους Αγγλους όπως ψηφίση κατά της εγγραφής, εφόσον αι αναμενόμεναι οδηγίαι, και εάν δεν είχαν φθάσει, θα έφθανον από στιγμής εις στιγμήν. Ευτυχώς ούτος έχων ικανήν διπλωματικήν πείραν, δεν ενέδωσεν εις τον ψυχολογικόν αυτόν εκβιασμόν. Ετερος εις την θέσιν του θα παρεσύρετο, ίσως εις αποχήν. Περιττόν βεβαίως να προστεθή ότι δεν έφθασαν ποτέ αι εφευρεθείσαι οδηγίαι.

Το ίδιον μέλος της βρετανικής αντιπροσωπείας εζήτησε από τον αρχηγόν της αιγυπτιακής αντιπροσωπείας Αζμό (Azmi) να ψηφίσει κατά της εγγραφής, ίνα... η βαρύνεται εις το μέλλον από τύψεις συνειδήσεως, ότι αυτός, ο εκπρόσωπος μουσουλμανικής χώρας, συνετέλεσε διά της ψήφου, εις την υπαγωγήν σημαντικού αριθμού Μουσουλμάνων υπό την κυριαρχίαν Ορθοδόξου Κράτους. Αντί απαντήσεως, ο θυμόσοφος Αζμί τον ηρώτησεν αν του συμβαίνη να αναγινώσκη κάποτε γαλλικήν Ιστορίαν." Εάν διαβάσετε, πρόσθεσε, "θα μου επιτρέψετε να σας υπενθυμίσω τι ελέγετο διά τους βουρβώνους κατά την παλινόστησιν του 1815. Φοβούμαι, πράγματι, ότι ακριβώς, όπως εκείνοι, έτσι και σεις οι Αγγλοι, ουδέν εδιδάχθητε και τίποτε δεν ελησμονήσατε".

Παρά τις πιέσεις και το παρασκήνιο που οργίαζε η Ελλάδα (και η Κύπρος) κέρδισαν και την επομένη μάχη. Στην ψηφοφορία που ακολούθησε 30 χώρες ψήφισαν υπέρ της εγγραφής της ελληνικής αίτησης για την Κύπρο, 19 εναντίον και δώδεκα

αποχές.

Υπέρ της εγγραφής ψήφισαν:

Αφγανιστάν, Βούρμα, Λευκορωσία, Κίνα, Κόστα Ρίκα, Κούβα, Τσεχοσλοβακία, Ισημερινός, Αίγυπτος, Ελ Σαλβαδόρ, Γουατεμάλα, Αϊτή, Ονδούρα, Ισλανδία, Ινδονησία, Ισραήλ, Λίβανος, Μεξικό, Νικαράγουα, Φιλιππίνες, Πολωνία, Σαουδική Αραβία, Συρία, Θαϊλάνδη, Ουκρανία, Σοβιετική Ένωση, Ουραγουάη, Υεμένη και Γιουγκοσλαβία.

Κατά της εγγραφής ψήφισαν:

Αυστραλία, Βέλγιον, Καναδάς, Χιλή, Κολομβία, Δανία, Δομινικανή Δημοκρατία, Γαλλία, Λιβηρία, Λουξεμβούργον, Ολλανδία, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Παραγουάη, Περού, Σουηδία, Τουρκία, Νότιος Αφρική και Βρετανία.

Απέσχαν της ψηφοφορίας:

Αργεντινή, Βολιβία, Βραζιλία, Αιθιοπία, Ινδία, Περίσι, Ιράκ, Πακιστάν, Παναμάς, Ηνωμένοι Πολιτείες και Βενεζουέλα.

Είναι χαρακτηριστική η στάση των Μεγάλων. Η Αμερική, στην οποίαν πρόσβλεπε η Κύπρος και γενικά οι μεγάλες τουλάχιστον δυτικές χώρες απέσχαν ή καταψήφισαν την εγγραφή του Κυπριακού στον ΟΗΕ.

Αντίθετα οι αφροασιάτες, οι Σοσιαλιστικές ή Κομμουνιστικές χώρες, με επικεφαλής τη Σοβιετική Ένωση ψήφισαν υπέρ παρά το γεγονός ότι στην Κύπρο ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος αλλά και στην Ελλάδα όχι μόνο δεν ζητούσαν την υποστήριξη τους, αλλά αντίθετα ζητούσαν από τις χώρες του κομμουνιστικού στρατοπέδου να μη αναμιχθούν φοβούμενοι ότι ανάμιξη τους θα έδινε την εντύπωση στη δύση περί κομμουνιστικοκρατούμενης νήσου.

Η Κύπρος πανηγύριζε και ήταν δικαιολογημένη. Για πρώτη φορά ο στόχος που είχε θέσει για εγγραφή του προβλήματος της στον ΟΗΕ, διεθνοποίησης του και οναγνώρισης του όχι ως αποικιακού, αλλά ως διεθνούς θέματος, γινόταν πραγματικότητα, ύστερα από τόσους αγώνες.

Ο Μακάριος έσπευσε να συγχαρεί όλους όσοι συνέβαλαν στην επιτυχία.

Στον Στρατάρχη Παπάγο, πρωθυπουργό της Ελλάδας, τηλεγράφησε:

"Ελληνικός Κυπριακός λαός πανηγυρίζει ηθική νίκη επί ευτυχή αποφάσει Γενικής Επιτροπής στρέφεται μετ' ευγνωμοσύνης προς υμάς και την Ελληνικήν Κυβέρνησιν και αποβλέπει μετ' εμπιστοσύνης εις τελικήν κατίσχυσιν δικαίου του".

Με το ίδιο πνεύμα ήταν και τα τηλεγραφήματα που έστειλε προς τον Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδος Στέφανο Στεφανόπουλο και τον Αλέξη Κύρου, ενώ βρισκόταν ακόμα στη Νέα Υόρκη.

Στο Στέφανο Στεφανόπουλο, υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας τηλεγράφησε:

"Πληροφορηθείς γυθόσυνον μήνυμα ελληνικής νίκης παρά Γενική Επιτροπή ευχαριστούμεν και συγχαίρομεν υμάς και λοιπά μέλη Ελληνικής Αντιπροσωπείας δ' επιτυχή χειρισμόν ζητήματος".

Στο τηλεγράφημα του προς τον Κύρου ανέφερε ο Μακάριος:

"Συγχαίροντες υμάς δι' επιτυχή έκβασιν πρώτης επί κυπριακού ψηφοφορίας διερμηνεύουμε ευγνώμονα αισθήματα κυπριακού ελληνικού λαού".

Ο Μακάριος έσπευσε τέλος να ευχαριστήσει τους Πρωθυπουργούς των χωρών που υποστήριξαν την Κυπριακήν προσφυγήν:

"Ευχαριστούντες θερμώς δι' ευμενή υπέρ κυπριακού ψήφον υμετέρας παρά τω ΟΗΕ αντιπροσωπείας, διερμηνεύομεν την βαθείαν προς υμάς ευγνωμοσύνην του ελληνικού Κυπριακού λαού διά την τοιαύτην υμών συμπαράστασιν".

Ανάμεσα σ' αυτούς που έστειλε τηλεγράφημα ο Μακάριος ήταν και ο πρωθυπουργός της Σοβιετικής Ένωσης. Ήταν η πρώτη φορά που Μακάριος απευθυνόταν στη Σοβιετική Ένωση για να την ευχαριστήσει για την ανάμιξη της στο Κυπριακό.

Μαζί με την Κύπρο, ήταν φυσικό να πανηγυρίζει και η Ελλάδα. Ο Στρατάρχης Παπάγος εξέφρασε τη

βαθειά του ικανοποίηση για το αποτέλεσμα των προσπαθειών:

"Ευχαριστούμεν τας χώρας, αι οποίαι υπεστήριξαν την ελληνικήν προσφυγήν. Η στάσις των χωρών αι οποίαι εψήφισαν εναντίον της αιτήσεως Ελλάδος μας πικραίνει, χωρίς όμως να προκαλή αίσθημα μνησικακίας. Λυπούμεθα απλώς διά τους φίλους, οι οποίοι πλανώνται και μας αδικούν".

Η Ελλάς έχει μακράν πείραν, από την οποίαν εδιδάχθην ότι την υποστήριξιν του δικαίου παρεμποδίζουν πολλάκις παροδικαί πλάναι. Ευτυχώς τας πλάνας αυτάς δεν συνεμερίσθησαν όλα αι χώραι, αι ελεύθεραι δημοκρατικά χώραι, αι οποίαι υπεστήριξαν την ελληνικήν προσφυγήν γνωρίζουν όπως γνωρίζει και η Ελλάς και ο ελεύθερος κόσμος πρέπει να είναι ενιαίος και ότι κατ' εξοχήν σήμερον είναι επιβεβλημένη η συνοχή του ελευθέρου κόσμου. Η Ελλάς πιστεύει, ότι η ενότης και η αλληλεγγύη του ελευθέρου κόσμου δεν πρέπει να είναι επιφανειακή και ούτε πρέπει να εξαγοράζεται με την κατάπνιξιν του δικαίου μιας χώρας, η οποία απαιτεί να συζητηθή εντίμως και επί δημοκρατικού διεθνούς επιπέδου μία των ιερωτέρων αυτής υποθέσεων.

Η απόφασις περί εγγραφής διά το Κυπριακόν πλην του ότι αποτελεί ηθικήν νίκην της Ελλάδος ενισχύει την εμπιστοσύνην των λαών εις τον ΟΗΕ και συνιστά βήμα προς έτι μεγαλυτέραν στερέωσιν των δεσμών μεταξύ των ελευθέρων λαών. Οσον μειούνται αι αδικίαι εις τους κόλπους του ελευθέρου κόσμου, τόσον ισχυρότερα καθίσταται η ενότης αυτού. Η συζήτησις του Κυπριακού εις τον ΟΗΕ θ' αποτελέση δείγμα υψηλού ήθους το οποίον διέπει τας ελευθέρας χώρας εις τας μεταξύ των σχέσεις. Η ελληνική Κυβέρνησις είναι αποφασισμένη να συνεχίση τον αγώνα μέχρις ότου επικρατήση και διά την Κύπρον η αρχή της αυτοδιαθέσεως. Ενεργούσα ούτω πιστεύει, ότι εκτελεί το χρέος της όχι μόνον έναντι της Ελλάδος, αλλά και έναντι του ελευθέρου κόσμου, του οποίου το ηθικόν κύρος είναι εμμέσως συνυφασμένον

με την υπόθεσιν της Κύπρου".

Ο Παπάγος ενημέρωσε και τον Βασιλέα Παύλο για το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας με σχετικό τηλεγράφημά του υποσχόμενος νέους αγώνες υπέρ της Κύπρου.

Ο Βασιλέας απάντησε στον Παπάγο συγχαίροντας τον:

"Βαθειάν αισθανόμενος ικανοποίηση διά την πανηγυρικήν διεθνή αναγνώρισιν του ελληνικου δικαίου επί της κυπριακής υποθέσεως, επιθυμώ να εκφράσω την πλήρη ευαρέσκειαν προς υμάς προσωπικώς και την υπό την προεδρίαν υμών κυβέρνησιν μου διά τον επιτήδειον χειρισμόν του Κυπριακού. Επιθυμώ επίσης να εκφράσετε προς την Εθνικήν Αντιπροσωπείαν την ικανοποίησιν μου επί της παρασχεθείσης εις την Κυβέρνησιν πλήρους και ομοθύμου υποστηρίξεως".